

Chanoeka 2023/5784

U weet wel dat er twee tempels zijn gebouwd in Jeruzalem. De eerste rond 950 voor de gewone jaartelling door Shlomo Hamèlèch (Koning Salomo) en de tweede in 516 vdgj door Ezra. Herodus de Grote verfraaide tegen de jaarwisseling de tweede tempel. De tempel werd in 70 vernietigd door de Romeinen. De Klaagmuur was een de muren van het tempelcomplex. De Joden noemen de Klaagmuur HaKotel: de muur.

Op de tempelberg staan nu de Al Aksamoskee en de Rotskoepel. Deze zijn rond 690 gebouwd.

Rond 171 vdgj regeerde de Griek Antiochus IV in Israël. De joden moesten onder zijn regering op shabbath varkens offeren in de synagoge om hem te eren, jongetjes mochten niet meer besneden worden en er mocht geen onderwijs in de Torah meer gegeven worden. Langzaam maar zeker werd het Joodse leven onmogelijk gemaakt. Er stond een beeld van Zeus in Jeruzalem en de tempel was verontreinigd. Het was Judas Maccabeüs die na een opstand van drie jaar de Tempel heroverde. Het wonder dat geschiedde is dat een klein kruikje reine olie genoeg bleek te zijn om de Menora in de tempel 8 dagen te laten branden. Judas Makkabeüs kwam uit de familie van de Chasmonaiem (wij zeggen Hasmoneeën). Zij liggen begraven in Modien in Israël.. Mariamne, de eerste vrouw van Herodes, stamde van hen af.

Ter herinnering vieren de Joden elk jaar het Chanoekafeest, dit jaar valt dit van donderdagavond 7 december tot donderdagavond 14 december . Of 25 kislev tot en met 2 tewet.

Ik steek thuis de eerste aan op de avond van 7 december voor zonsondergang, ik steek eerst de sjammash (dienaarkaars) aan en daarna meest rechtse kaars. Ik laat de beide kaarsen geheel opbranden. De tweede dag steek ik eerst de kaars naast de kaars aan die gisteren heeft gebrand. Thuis heeft elk kind een eigen kandelaar en mag zelf zijn kaarsen aansteken. Met een beetje een groot gezin zien de ramen van een joodse familie er heel feestelijk uit. Een symbool van licht in deze donkere winter tijd.

Na het aansteken van de kandelaar zingt men thuis het lied Ma'oz Tsoer (Een hechte burcht). Kinderen krijgen kleine cadeautjes en spelen met een tolletje met vier hebreeuwse letters (noen, gimmel, hé en sjien), die staan voor Nes Gadol Haja Sjam, een groot wonder vond daar plaats.

©Nelli van den IJssel-Groen, lid Klal Yisrael Delft

Goede kerstdagen toegewenst en Sjana Tovah 2024 (een goed jaar 2024)

